

Pewel Wielka

POŁOŻENIE PEWLI WIELKIEJ

Miejscowość Pewel Wielka jest położona w dolinie strumienia Pewlicy, pomiędzy zboczami pasm górskich : Pasma Pewelskiego i Pasma Laskowskiego należących do Beskidu Makowskiego. Powstała ona w XV w. jako osada pasterska na prawie wołoskim. Administracyjnie należy do województwa śląskiego, powiatu żywieckiego oraz gminy Jeleśnia.

HISTORIA

Swoją nazwę wieś zawdzięcza (jak podaje „ Dziejopis" Wójta Żywieckiego Andrzeja Komonieckiego) pierwszemu osadnikowi, który miał na imię Paweł. Na początku miejscowość nosiła nazwę Pawła, a następnie Pewel Wielka. Kiedyś wieś stanowiła ośrodek wyrobu gontów, drewnianych zabawek, później kwiatów bibułkowych.

W tej niewielkiej wsi mieszka ok. 1500 mieszkańców. Przez tą miejscowość przebiega droga przelotowa oraz linia kolejowa pomiędzy Żywcem a Suchą Beskidzką. Na granicy z Jeleśnią znajduje się budynek Ochotniczej Straży Pożarnej. W tym też budynku mieści się Publiczny Ośrodek Zdrowia.

PRZYSIÓŁKI

Wieś rozciąga się nie tylko wzdłuż drogi lecz również na stokach obu pasm i z tego powodu została podzielona na przysiółki. Są to: Madeje, Garleje, Ponikwie, Janiki, Szymki, Piechówka, Buławka, Wytrzeszczon, Szewcowa Polana, Plutowa Polana, Piechy, Adamki, Święci, Pódówka, Bigosy, Łazy, Olszówka i inne.

PARAFIA

Parafia pod wezwaniem św. M. M. Kolbego została erygowana w 1982 r. Zabudowania sakralne to kościół, cmentarz, dom przedpogrzebowy oraz Kaplica Matki Boskiej Bolesnej w Adamkach. W podziemiach kościoła parafialnego mieści się Środowiskowy Dom Samopomocy. Przy parafii działa również Biuro Pielgrzyma „W drogę z nami...” organizujące wyjazdy krajowe i zagraniczne.

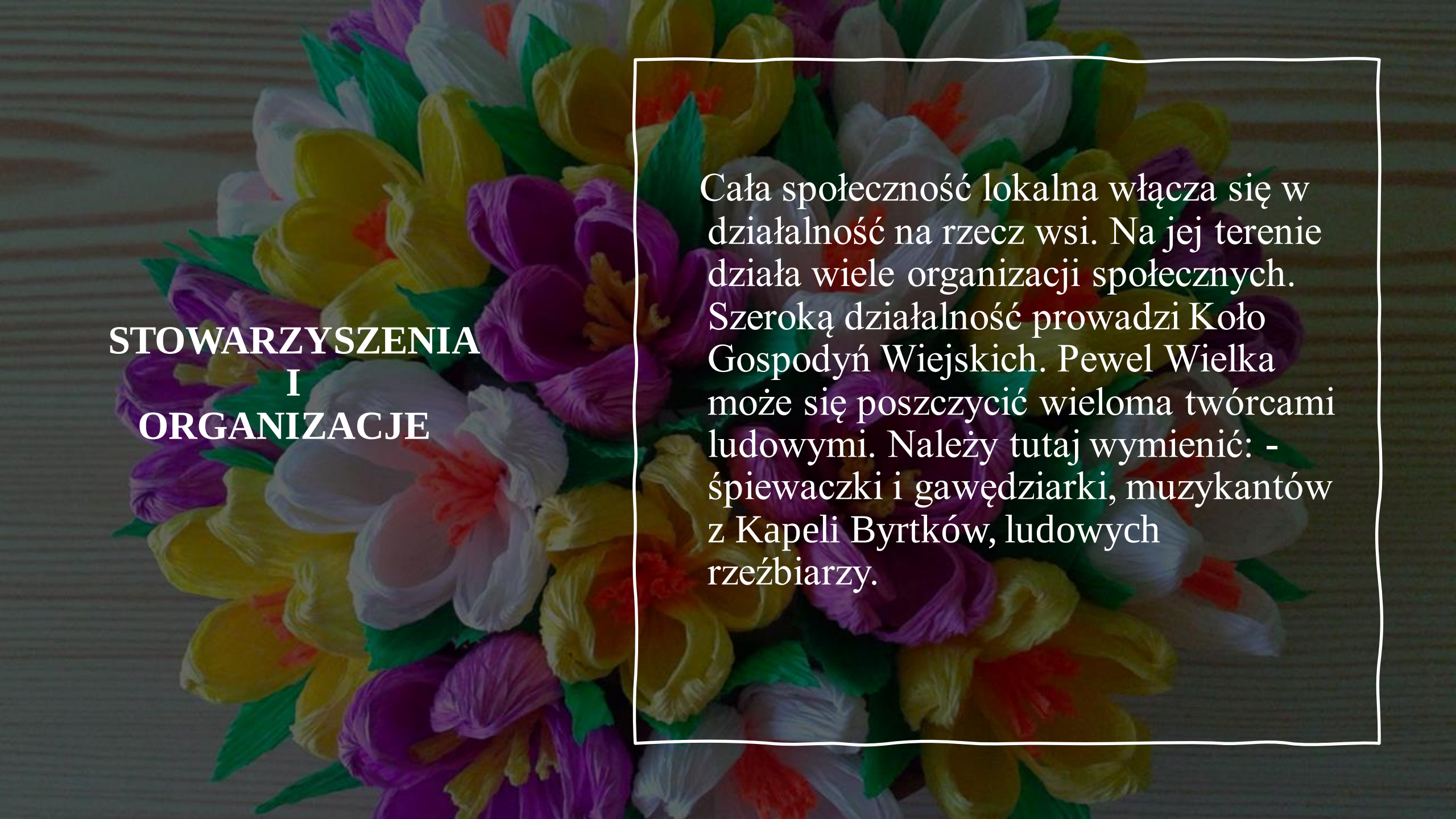
SZKOŁY I PRZEDSZKOLA

W Pewli Wielkiej powstały dwie szkoły podstawowe oddalone od siebie o prawie 3 kilometry: Zespół Szkolno - Przedszkolny – Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Eugenii Chrzanowicz – Publiczne Przedszkole im. Eugenii Chrzanowicz w Pewli Wielkiej oraz Szkoła Podstawowa Nr 1 z Filią Biblioteki Publicznej w Jeleśni. Przy pierwszej ze szkół funkcjonuje Publiczne Przedszkole, natomiast drugie - Katolickie Przedszkole pod patronatem Niepokalanej mieści się w budynku plebanii.

TURYSTYKA

Malownicze położenie Pewli Wielkiej przyciąga wielu turystów oraz ludzi, którzy budują tutaj domki letniskowe. Istnieje możliwość wynajmu całego domu lub apartamentów w Domu na Szewcowej Polanie lub w Domu Słoneczny Dzionek. Jednak największą popularnością cieszy się pobyt w Studenckim Schronisku Turystycznym "Lasek". Można zobaczyć także piękne widoki na Babią Górę oraz Pilsko.

STOWARZYSZENIA I ORGANIZACJE

Cała społeczność lokalna włącza się w działalność na rzecz wsi. Na jej terenie działa wiele organizacji społecznych. Szeroką działalność prowadzi Koło Gospodyń Wiejskich. Pewel Wielka może się poszczycić wieloma twórcami ludowymi. Należy tutaj wymienić: - śpiewaczki i gawędziarki, muzykantów z Kapeli Byrteków, ludowych rzeźbiarzy.

ZESPOŁY REGIONALNE

Dzisiaj na terenie naszej wsi przy szkołach działają dwa młodzieżowe zespoły regionalne „Jedlicki” i „Góralskie Nutki”. Zespół „Jedlicki” zdobył wiele indywidualnych nagród w kategorii gawędziarzy i instrumentalistów. Zespół „Góralskie Nutki” swoimi występami uświetniał wiele uroczystości lokalnych, powiatowych, wojewódzkich, świeckich jak i kościelnych.

KAPLICZKA NA PIEKLE

Na każdym przysiółku znajdują się mniejsze i większe kapliczki, to pozostałość czasów, gdy nie było jeszcze kościoła parafialnego i wierni gromadzili się przy nich na nabożeństwach majowych. Najstarszą z nich jest właśnie kapliczka na Piekle. Z podań tutejszych mieszkańców wynika, że ma ona ponad 100 lat i wiąże się z nią sporo legend, szczególnie z czasów II wojny światowej.

LEGENDY...

Teresa Juraszek - emerytowana nauczycielka spisała legendy pewlańskie w artykule „Szlakiem Pewelskich Legend”. Są to opowiadania, które odwołują się do pradziejów, wyjaśniają skąd wzięły się nazwy: wioski, niektórych przysiółków, opowiadają o nadzwyczajnych, nadprzyrodzonych zjawiskach osadzonych w konkretnym miejscu. Jest ich mnóstwo i warto je poznać.

HISTORIA WANDY

Jedna z legend opowiada o dziewczynce, która miała na imię Wanda. Była bardzo chorowitym i słabym dzieckiem. W lato oraz wiosną, gdy czuła się dobrze zbierała kwiaty i przychodziła do kapliczki na Piekło, aby modlić się o zdrowie. W końcu przestała chorować i żyła 72 lata. Jak opisuje emerytowana nauczycielka, to dzięki Matce Bożej, która wysłuchiwała prośb Wandy, dziewczynka odzyskała zdrowie.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ!

Źródła, z których pochodzą informacje:

<https://zs8pewel.pl/cms/52310/pewel-wielka>